

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

ГЛИБИННО-ПРОСТОРОВА КОМПОЗИЦІЯ: ВІД ІДЕЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ

У статті розглядається процес формування глибинно-просторової композиції в рамках навчальної дисципліни «Основи об'ємно-просторової композиції та кольорознавства». Зосереджено увагу на творчому пошуку ідеї, застосуванні принципів концептуальної та паперової архітектури, а також методах реалізації композиційної моделі за допомогою скульптурного пластиліну та паперових розгортки. Представлено особистий досвід формування архітектурного мислення та перших навичок просторового проектування, що був реалізований в роботі зі створення глибинно-просторової композиції.

У сучасній архітектурній освіті ключовим завданням є формування у студентів вміння не лише генерувати творчі ідеї, а й знаходити оптимальні способи їх реалізації. Важливо навчитися поєднувати художнє бачення, конструктивне мислення та просторову уяву. Особливої уваги набуває розвиток композиційного мислення, яке є основою створення гармонійних і функціональних архітектурних форм.

В рамках навчальної дисципліни Основи об'ємно-просторової композиції та кольорознавства я працювала над глибинно-просторовою композицією, яка характеризується розвитком глибинного вектору, що переважає над широтним та висотним напрямками. Такий тип композиції часто асоціюється з архітектурною організацією міської вулиці або містобудівного коридору, де послідовність елементів формує напрям, перспективу та просторову напругу.

Пошук композиційної ідеї розпочався з аналізу прикладів концептуальної архітектури та моделей паперової архітектури.

Концептуальна архітектура являє собою важливий аспект сучасного проектування, який зосереджений на розробці інноваційних і нестандартних рішень. Цей підхід часто характеризується сміливими ідеями, нетривіальними формами та цікавими підходами до використання простору, які виділяються на тлі традиційних архітектурних об'єктів. У центрі уваги — не обов'язково функціональність чи реальна реалізація, а символічне, експериментальне або провокаційне вираження задуму.

Основні принципи концептуальної архітектури включають: пріоритет ідеї над формою; критичне мислення, коли архітектор ставить під сумнів традиційні канони проектування і шукає нові підходи до реалізації свого

здуму; експериментальність, коли проекти можуть бути утопічними або нереалізованими, однак вони стимулюють розвиток архітектурної думки.

Паперова архітектура виникла як відповідь на соціальні, технічні чи політичні обмеження, які заважали реалізовувати проекти в реальному середовищі. Це архітектура на папері — ескізи, проекти, макети, що розроблялися для архітектурних конкурсів і не призначені для безпосереднього будівництва або залишилися не реалізованими. Паперова архітектура тяжіє до художнього висловлення.

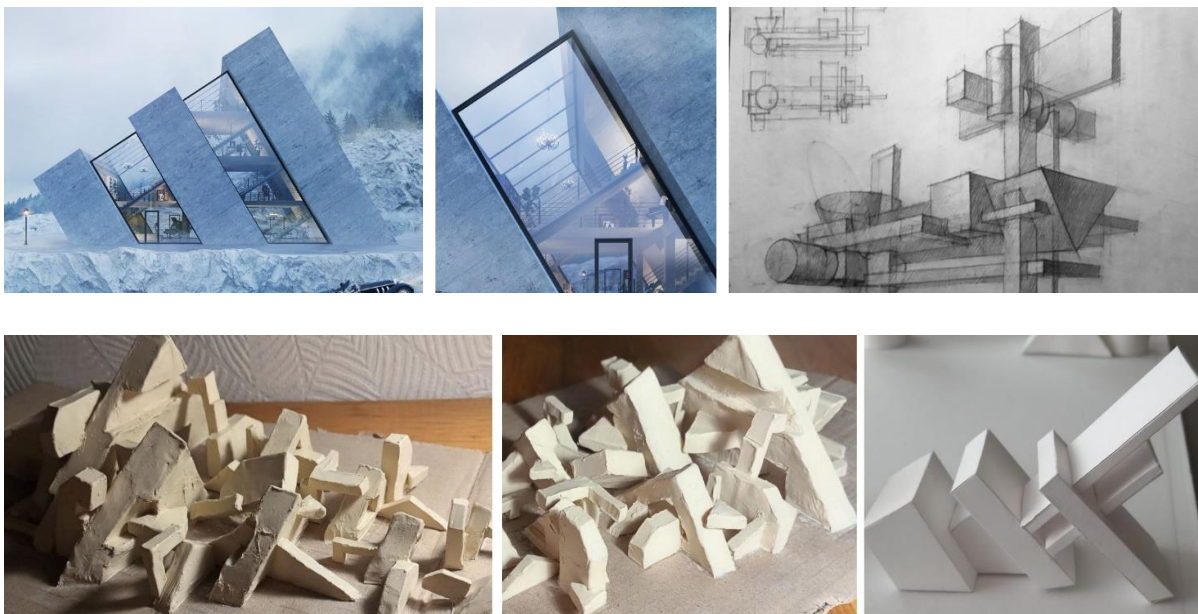
Поєднуючи обидва напрямки, я шукала нові композиційні прийоми, моделювала простір без страху помилитися в конструктивному вирішенні.

У якості джерела натхнення було обрано один з архітектурних проєктів Каріни Вічак, засновниці дизайнерської студії Wamhouse Studio. Вона представила світу серію будинків, натхнених логотипами відомих брендів, перетворюючи 2D форми на оригінальні 3D об'єми з бетону та скла. До уваги взятий її проєкт «Трайхаус» площею 560 квадратних метрів, який складається з бетонних смуг, розділених великими паралельними скляними панелями, що з'єднуються у формі трикутника. Завдяки цим скляним елементам, що розділяють простір всередині будівлі, природнє світло заповнює всю глибину об'єму.

Першим етапом стало створення серії ескізів, які відображали основну ідею композиції. Фінальним етапом стало створення паперової моделі, що потребувала точних геометричних розрахунків, побудови розгорток та складання з урахуванням особливостей перетину фігур.

Ідея композиції полягає в створенні напівзакритого простору, що утворює за допомогою композиційних елементів складну траєкторію руху від початку композиції до центальної сукупності елементів. В роботі використані динамічні форми у вигляді трикутних призм, що нахилені до горизонтальної поверхні під певним кутом. Кут нахилу змінюється поступово під час руху вздовж глибинного вектору композиції. В композиції використаний прийом чергування закритих і відкритих просторів, що додає динамічності композиції. Також присутня велика кількість врізок та пустотних отворів, що урізноманітнює світло-тіньове вирішення композиції.

Результатом стало формування завершеної глибинно-просторової композиції, в якій візуальна динаміка досягалася за рахунок чергування форм, зміни масштабу та глибини простору.

Література:

1. Попель В. М. *Основи формоутворення в архітектурі*. — Львів: ЛНАМ, 2014.
2. Куліков П. В., Приймак В. М. *Основи архітектурного проектування*. — К.: Ліра-К, 2019.
3. Lynn G. *Animate Form*. — New York: Princeton Architectural Press, 1999.

УДК 316.72

*Демченко С. Р. ст. гр. 302-А,
Васильєв П. О. ст. викл.
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

КУЛЬТУРНІ КЛАСТЕРИ ЯК ІНДИКАТОРИ МІСЬКОГО РОЗВИТКУ

(на прикладі культурного простору «Гаражж» в м. Чортків, Тернопільська область)

Українські міста проходять складний та водночас визначальний період трансформації. В умовах економічних труднощів, демографічних змін та війни урбанізація стикається з низкою глибоких проблем, серед яких: відсутність цілісного міського планування, урбаністична нерівність, відтік населення, руйнування та відновлення через війну, втрата історико-культурної спадщини, низький рівень громадської участі.

Одним з ефективних інструментів для вирішення проблем міського розвитку можуть стати культурні кластери. Вони сприяють економічному,